

INBRENG VAN DE NEDERLANDSE ZONNE-ENERGIESECTOR VOOR HET COMMISSIEDEBAT RES EN WIND OP ZEE

29 januari 2025

Holland Solar, sinds 1983 de branchevereniging voor partijen in de zonne-energieketen, constateert dat met het huidig beleid de uitrol van nieuwe zonne-energie projecten wordt overschat en ingrijpen nodig is om uitvoering te geven aan de gestelde beleidsdoelen.

De afgelopen jaren zijn er vele plannen en scenario's gemaakt voor hoe de Nederlandse energievoorziening eruit moet komen te zien. Het Nationaal Plan Energiesysteem dient nu als leidraad voor de ontwikkeling van het aanbod van onze toekomstige energie en de vraag ernaar. Voor zonne-energie zijn de verwachtingen hoog. Om in Nederland de lichten aan te houden, wordt ervan uitgegaan dat in 2030 58 GWp aan zonnepanelen opgesteld staat, de netbeheerders houden rekening met een nog grotere groei.

De huidige plannen gaan uit van een verdubbeling van de huidige geïnstalleerde capaciteit in de komende 5 jaar. **Door een gebrek aan perspectief en toenemende kosten gaat dit waarschijnlijk niet lukken, met de huidige groei worden de ambities volgens de sector niet gerealiseerd.** Dat heeft niet alleen een negatieve impact op de haalbaarheid van de doelen en het verlies van een stukje Nederlandse trots nu we niet langer wereldkampioen zonnepanelen zijn. Bedrijven die hard gewerkt hebben aan projecten met omwonenden participatie, innovatieve opstellingen zoals agri-PV en/of de combinatie tussen batterijen en zonnepanelen verdwijnen nu noodgedwongen van de markt. Zij zullen niet op tijd terugkeren om ervoor te zorgen dat we voldoende groene, Nederlandse en betaalbare elektriciteit aan bedrijven en burgers kunnen leveren.

De Nederlandse zonne-energiesector roept u daarom op om de Minister te vragen de volgende zaken te doen:

De uitrol van nieuwe grootschalige zonne-energieprojecten op daken en multifunctionele gronden wordt met het huidig beleid overschat, zodanig dat niet het aandeel zon kan worden geleverd waarmee nu gerekend wordt

- ✓ Wij roepen u daarom op de Minister aan te moedigen om haast te maken met het opstellen van randvoorwaarden voor agri-pv en het stimuleren van de symbiose tussen landbouw en zonne-energie. Die randvoorwaarden dienen ten minste te bestaan uit beleidsduidelijkheid over de definitie van agri-PV en het effect van agri-PV op zaken zoals de fiscale impact en mestrechten. Snelle beantwoording van de [Kamervragen van Kamerlid Vermeer](#) zijn een goede eerste stap.

info@hollandsolar.nl

www.hollandsolar.nl

Arthur van Schendelstraat 600

3511 MJ Utrecht

KvK: 40411016

BTW: NL0066.55.506.B01

- ✓ De sector vraagt u om de Minister op te roepen om met de provincies in overleg te gaan om de uitzonderingsgrond 'zonneparken met een positieve netimpact' nader uit te werken zodat deze opgenomen wordt in provinciale verordeningen. Lokale zonneparken kunnen afnamecongestie tegen gaan door stroom direct achter de meter te leveren waardoor bedrijven(terreinen) kunnen groeien ondanks netcongestie.

Zon op zee biedt kansen, niet loslaten als het spannend wordt

- ✓ In de Zonnebrief 3.0 heeft het Kabinet aangegeven dat het heeft besloten om de doelstelling van 3 GWp voor zon op zee los te laten. Ook wordt zon op zee niet meer meegenomen als tendercriterium voor de eerstvolgende tenders van 2025. Als doelen niet behaald worden, dan is het geen oplossing om deze los te laten. Wij vragen u daarom om het Kabinet aan te zetten tot concreet beleid om zon op zee verder te stimuleren. Dit kan door het ondersteunen van de ontwikkeling van zon op zee bij bestaande windparken en het opnemen van een categorie voor zon op zee in de SDE++.

De energietransitie kan kosten-effectiever ingericht worden

- ✓ Energy Storage NL, Holland Solar en de NVDE roepen de Kamer op om de minister te vragen om na jaren van uitstel zo snel mogelijk duidelijkheid te geven over de subsidieregeling voor batterijen bij zonnestroominstallaties.
- ✓ Wij vragen de Kamercommissie om aandacht te hebben voor de vraag hoe een invoedingstarief ondanks onderzoeksresultaten¹ die het tegendeel bewijzen, gaat leiden tot lagere systeemkosten en de Minister te bevragen op hoe zij tegen deze problematiek aan kijkt.
- ✓ Wij roepen de Kamercommissie op om de Minister van Financiën en de Minister van Klimaat en Groene Groei te vragen naar hun visie op het introduceren van een Europese rentekorting voor groene investeringen.

Wij lichten deze punten graag verder toe op de volgende pagina's.

¹ [Analyse en doorrekening van invoedingstarief - CE Delft](https://www.energie-nederland.nl/wp-content/uploads/2024/10/Policy-Note-Feed-in-Grid-Charges.pdf) en <https://www.energie-nederland.nl/wp-content/uploads/2024/10/Policy-Note-Feed-in-Grid-Charges.pdf>

 info@hollandsolar.nl

 www.hollandsolar.nl

 Arthur van Schendelstraat 600

3511 MJ Utrecht

KvK: 40411016
BTW: NL0066.55.506.B01

Toelichting

De uitrol van nieuwe grootschalige zonne-energieprojecten op daken en multifunctionele gronden wordt met het huidig beleid overschat

Het vorige kabinet heeft met het 'nee-tenzij'- beleid voor zon op landbouwgrond aangegeven wat het niet wil, maar niet duidelijk gemaakt wat er dan wel van de markt gevraagd wordt. Dit leidt ertoe dat er steeds meer RES-regio's zijn die het behalen van de RES 1.0 doelen als onhaalbaar zien. Gezien de maatschappelijke opgaven die er zijn, ziet de Nederlandse zonne-energiesector twee oplossingsrichtingen.

Ten eerste, agri-pv. De combinatie tussen landbouw en zonne-energie waarbij de agrariër zijn agrarische activiteiten kan voortzetten terwijl hij zijn inkomsten aanvult met baten uit zonne-energie. Onderzoek laat zien dat daarmee tot 60% extra inkomsten per hectare mogelijk zijn. Er is nog onvoldoende beleid om agri-pv de stimulans te geven die ontwikkeling in Nederland mogelijk maakt. Hierdoor wordt een kans gemist voor zowel de agrarische sector als de ontwikkeling van duurzame energie.

Wij roepen daarom het kabinet op om haast te maken met het opstellen van randvoorwaarden voor agri-pv en het stimuleren van de symbiose tussen landbouw en zonne-energie. Die randvoorwaarden dienen tenminste te bestaan uit beleidsduidelijkheid over de definitie van agri-PV en het effect van agri-PV op fiscale zaken en mestrechten.

Ten tweede, zien we dat plannen voor nieuwbouw en de groeiende bedrijvigheid in Nederland geremd worden door netcongestie. De wachtrijen voor het afnemen van elektriciteit van het net zijn dan ook groter dan die voor het invoeden van elektriciteit op het net. Het onderzoek 'Maatschappelijke kostprijs van netcongestie' van Ecorys berekende recent de economische impact van al die niet geleverde stroom. Zij schatten in dat de kosten per gemiste MWh als gevolg van niet gerealiseerde bedrijvigheid tussen de 12 en de 50 duizend euro per MWh liggen. In veel regio's vragen lokale bedrijvenclusters daarom naar de mogelijkheid om zichzelf van stroom te voorzien met een plaatselijk zonnepark of windturbine zodat zij niet hoeven te wachten met het uitbreiden van hun bedrijf tot de netbeheerder extra capaciteit beschikbaar heeft. Nu worden dergelijke projecten door de onduidelijkheid rond de voorwaarden van de aangescherpte Zonneladder beperkt. **Wij roepen het kabinet daarom op om met de provincies in overleg te treden om het opwekken van zonne-energie op land in combinatie met het direct verbruiken van die stroom voor groeiende bedrijventerreinen toe te staan. En hiermee de aangescherpte Zonneladder te verduidelijken.** Als dit lukt kunnen we sneller nieuwe woonwijken bouwen en kan het Nederlands bedrijfsleven blijven groeien.

 info@hollandsolar.nl

 www.hollandsolar.nl

 Arthur van Schendelstraat 600

3511 MJ Utrecht

KvK: 40411016
BTW: NL0066.55.506.B01

Zon op zee biedt kansen, niet loslaten als het spannend wordt

Naar verwachting wordt in 2032 een oppervlakte van 2.600 km² (4,5% van het Noordzee gebied) benut voor het opwekken van 21 GW windenergie. Om het doel van 3 GW geïnstalleerd zonnevermogen op zee te realiseren is slechts 15 km² nodig. Dat is 0,03% van de Nederlandse Noordzee en 0,6% van de al gealloceerde 2.600 km² oppervlakte voor windenergie.

De ambitie om 3 GW offshore solar in 2030 te realiseren is een grote uitdaging. Het is daarom belangrijk dat de eigenstandige ontwikkeling van zon op zee een impuls krijgt. Bestaande windparken zijn hiervoor geschikte locaties, aangezien er in het aanwijzen van de kavels al een proces heeft plaatsgevonden waarin de belangen van onder andere de visserij, zeevaart en de marine ecologie zorgvuldig zijn meegewogen. Voor verschillende windparken zijn al gebiedspaspoorten ontwikkeld, zoals voor Borssele, Hollandse Kust Noord, Zuid en West, waarin vaak ook al locaties zijn aangewezen voor aanvullende elektriciteitsopwekking. **De vergunningsverlening voor offshore solar zal daardoor naar verwachting soepel verlopen. Het is essentieel dat het Rijk dus start met deze vergunningverlening buiten de tendersystematiek voor nieuwe windparken om.**

Ook technisch is het goed mogelijk om zonne-energie op te wekken en in te voegen op de inter-array kabels van de bestaande windparken. Zo kan een 1 GW offshore zonnestelsel worden toegevoegd aan een 1 GW offshore windpark met minder dan 5% *curtailment* (het afschakelen van het zonnepark). Deze aanpak verhoogt het gebruik van het TenneT netwerk van een capaciteitsfactor van ongeveer 50% tot 60%, resulterend in lagere net-transporttarieven op de energierekening. Ook zal het gecombineerde energieprofiel leiden tot minder schommelingen in de opwek van elektriciteit.

Offshore solar zal volgens verschillende partijen in de markt in 2035 leiden tot een subsidievrije techniek, met een gigantisch potentieel op de Nederlandse Noordzee en een bron van kennis en kunde die wereldwijd kan worden ingezet. Ter illustratie: de wereldwijde koplopers in deze techniek zijn nu bijna allemaal Nederlands maar ontwikkelen hun projecten buiten onze landsgrenzen. Uitzicht op grootschalige ontwikkeling van offshore solar zal leiden tot een industriële stimulans voor de bouw en de offshore supply chain voor het installeren en opereren van de installaties. **Om bovenstaande redenen pleit Holland Solar voor een aparte categorie voor offshore solar in de (opvolger van de) SDE++.**

De energietransitie kan kosten-effectiever ingericht worden.

De businesscases van nieuwe zonne- en windprojecten staan stevig onder druk. Niet alleen ruimtelijke beperkingen, maar ook hogere rentelasten, negatieve prijzen en de mogelijkheid dat een invoedingstarief geïntroduceerd wordt leiden tot grote zorgen voor bestaande en nieuwe

info@hollandsolar.nl

www.hollandsolar.nl

Arthur van Schendelstraat 600

3511 MJ Utrecht

KvK: 40411016

BTW: NL0066.55.506.B01

zonnestroominstallaties op daken, water en gronden voor commerciële én coöperatieve eigenaren. Onzekerheid in de markt is het grootste gevolg van deze problemen. De zonne-energiesector acht het noodzakelijk dat duidelijkheid ontstaat door vier zaken aan te pakken.

Ten eerste, de grote schommelingen in inkomstenstromen, van discussies over overwinsten in 2022 naar projecten die in 2025 onder water staan, benadrukken de noodzaak voor het op korte termijn uitwerken en implementeren van een Contract for Difference (CfD) zoals aangekondigd in de kamerbrief over de opvolger van de SDE++. Met een CfD wordt het mogelijk dat de Rijksoverheid niet alleen aan de lat staat wanneer het slecht met de markt gaat, maar ook profiteert wanneer de marktomstandigheden verbeteren. Zo kunnen de kosten van de energietransitie voor de Rijksoverheid dus verlaagd worden.

Ten tweede, met een batterij naast een zonnestroominstallatie wordt de goedkope zonnestroom niet meer weggegooid maar op een later moment aan het elektriciteitsnet geleverd waardoor er geen gascentrale aan hoeft. Consumenten zullen dit in de portemonnee terug zien omdat zonnestroom nu eenmaal goedkoper is dan elektriciteit uit aardgas of geïmporteerde LNG. In het Klimaatpakket 2023 is aangekondigd dat er een subsidieregeling voor de combinatie van grootschalige batterijen met zonnestroominstallaties zou komen. Met een jaar uitstel en bezuinigingen blijft het nog steeds onduidelijk hoe en wanneer deze regeling in werking treedt. **Energy Storage NL en Holland Solar roepen de Kamer op om de minister te vragen om zo snel als mogelijk duidelijkheid te geven over de subsidieregeling voor batterijen bij zonnestroominstallaties.**

Ten derde, maakt de zonne-energiesector zich zorgen over de huidige toon van de discussie rond een mogelijk in te stellen invoedingstarief. De ACM treft voorbereidingen in het kader van de stijgende netkosten, en beziet ook de mogelijkheid voor het invoeren van een tarief voor het invoeden van elektriciteit. Nu betalen opwekkers van elektriciteit al wel voor hun aansluiting op het elektriciteitsnet. De zonne-energiesector is niet principieel tegen een invoedingstarief maar stelt wel ter discussie of het verplaatsen van kosten leidt tot het verlagen van de kosten voor onze netinfrastructuur. Onderzoekers van CE Delft stellen [in onderzoek in opdracht van ACM](#) dezelfde vraag. Gezien de meest recente brief² van de Minister over de zeer snel stijgende netkosten verdient dit grote aandacht. De enige oplossing voor lagere netkosten is door een systeem prikkel te laten uitgaan van een tarief; een lagere benutting van het net dient beloofd te worden omdat dan de gezamenlijke kosten voor het uitbreiden van dat net dalen – tegelijkertijd moeten dan wel grote implementatievragen opgelost (kunnen) worden. Als het doel enkel is om de kosten te verplaatsen zodat 'iedereen zijn steentje bijdraagt' worden de kosten teruggelegd aan producenten van elektriciteit die dit vervolgens weer terug moeten verdienen in de prijs die zij aan afnemers

² [Voorzienings- en leveringszekerheid energie | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

 info@hollandsolar.nl

 www.hollandsolar.nl

 Arthur van Schendelstraat 600

3511 MJ Utrecht

KvK: 40411016
BTW: NL0066.55.506.B01

van elektriciteit vragen. Broekzak vestzak dus. Met niet een lagere totale elektriciteitsrekening voor afnemers tot gevolg. **Wij vragen de Kamercommissie om aandacht te hebben voor de vraag hoe een invoedingstarief gaat leiden tot lagere systeemkosten en de Minister te bevragen naar hoe zij tegen deze problematiek aan kijkt.**

Ten vierde, veel van de subsidieregelingen voor duurzame energie compenseren sterk voor de rentelasten van nieuwe projecten. Of het nu om een e-boiler, kerncentrale of een zonnestroominstallatie gaat, de bouwkosten zijn zeer hoog waardoor er veel geld geleend moet worden om een project te realiseren. Sinds de stijging van de rente wordt er dus ook meer SDE++ uitgekeerd aan dit soort nieuwe projecten. De zonne-energiesector denkt dat dit effectiever kan door gericht rentebeleid te gaan voeren bij de Europese Centrale Bank. Inflatie is grotendeels gebaseerd op de kosten voor energie. Met Europese rentekortingen voor hernieuwbare energie-installaties kunnen we dus inflatie inperken en de SDE++ kosten daarmee ook verlagen. **Wij roepen de Kamercommissie op om de Minister van Financiën en de Minister van Klimaat en Groene Groei te vragen naar hun visie op het introduceren van een Europese rentekorting voor groene investeringen.**

Conclusie

De zonne-energiesector is ervan overtuigd dat alle zeilen bijgezet moeten worden willen we de plannen uit het Nationaal Plan Energiesysteem gaan realiseren. Volgens de huidige plannen is de komende 5 jaar nog een verdubbeling vereist van wat er nu aan zonne-energie in Nederland geïnstalleerd is. Door een gebrek aan perspectief, onderbenutting van de bestaande netcapaciteit en toenemende kosten is de kans klein dat dit gaat lukken. Met de huidige groei ziet de sector de ambitieuze stip op de horizon uit het zicht verdwijnen.

Het is daarom van belang dat er gekeken wordt hoe agri-PV en direct verbruik door zon op land installaties wel een rol kunnen gaan spelen in ons energiesysteem. Daarnaast zouden de doelstellingen voor zon op zee niet losgelaten moeten worden. Voor de gezondheid van de sector is het van belang dat de opvolger van de SDE++ zo snel mogelijk uitgewerkt is. Daarnaast moet er duidelijkheid komen over de al jaren geleden aangekondigde subsidieregeling voor batterijen bij zonnestroominstallaties. Ook zien wij dat een invoedingstarief alleen werkt als de gehele Nederlandse systeemkosten lager worden. Om deze stevige investeringen in de energievoorziening van ons land beter te kunnen bekostigen, dienen Europese rentekortingen voor groene investeringen overwogen te worden. Door beleidshelderheid te geven en slimme keuzes te maken over hoe de energietransitie gefinancierd wordt is het mogelijk om als samenleving tot een energiesysteem te komen dat overvloedige, goedkope en groene energie aan alle Nederlandse huishoudens en bedrijven kan leveren.

 info@hollandsolar.nl

 www.hollandsolar.nl

 Arthur van Schendelstraat 600

3511 MJ Utrecht

KvK: 40411016
BTW: NL0066.55.506.B01